

17. marts 2023

Finanstilsynet
Strandgade 29
1401 København K
Att.: Hans Thorsøe

Høringssvar vedrørende ændring af regnskabsbekendtgørelsen

Den Danske Aktuarforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til ændringen af regnskabsbekendtgørelsen. Den Danske Aktuarforening bidrager med faglige synspunkter og viden inden for det aktuarfaglige område, herunder lovgrundlaget for skadeforsikring og livsforsikring.

Vores høringssvar tager udgangspunkt i, at bekendtgørelsen udstedes med henblik på at sammenskrive den eksisterende bekendtgørelse med senere ændringer samt at indarbejde nogle oplysningsbestemmelser, der følger andre retsakter, uden herudover at ændre på retstilstanden. Derudover er der en særskilt ændring af §18, der ifølge Finanstilsynet skal sikre en mere direktivnær implementering af regnskabsdirektivet.

Den Danske Aktuarforening er bekendt med Finanstilsynets overvejelser og arbejde med fremtidige tilpasninger af regnskabs-, solvens- og kontributionsregler m.v., og bidrager gerne hertil i det videre arbejde.

Kommentarer til titel og §1

I bekendtgørelsens titel og i § 1 sondres der mellem forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. Denne sondring synes unødvendig, da forsikringselskaber efter § 39 i udkastet til lov om forsikringsvirksomhed omfatter aktieselskaber, gensidige selskaber og tværgående pensionskasser. Sondringen synes at hidrøre fra tidligere lovgivning. Der kan tillige sættes spørgsmålstejn ved behovet for særskilte begrebsbetegnelser for tværgående pensionskasser i forhold til øvrige forsikringselskaber, jf. § 1, stk. 3, og bilag 6.

Kommentarer til §18

Den Danske Aktuarforening har taget udgangspunkt i et hovedformål om, at lovgivningen skal sikre retvisende regnskaber.

Med ændringen til §18 stilles krav til, at fortjenstmargen skal vises særskilt på forsikringsklasse I og forsikringsklasse III, der i regnskabsbekendtgørelsen er defineret ved begreberne; gennemsnitsrente og markedsrente. Den danske aktuarforening påpeger i denne forbindelse, at

- det ikke fremgår klart af bekendtgørelsens §18, om opdelingen alene er et visningskrav eller om der også er krav om særskilt måling – og deraf betydning for egenkapitalen i det tilfælde, at et af elementerne er tabsgivende. Det bør fremgå tydeligt af lovtæksten, hvis det er Finanstilsynets intention, at det også skal gælde selve målingen
- de danske regnskabsregler dermed går i en anden retning end den, der er arbejdet på i regi af IFRS17, hvor der ses på lønsomhed inden for kontrakterne frem for forsikringsklasserne,

- den vejledende udtalelse medfører mere ujævn indtjening for selskaber, der har samlet positiv lønsomhed, men som har forventet fremtidigt tab på enten forsikringsklasse I elementet eller forsikringsklasse III elementet.

Den Danske Aktuarforening forstår Finanstilsynets behov for at præcisere regnskabsreglerne, så de i udgangspunktet fremstår og anvendes i mere direkte tråd med de bagvedliggende direktiver, men opfordrer samtidig Finanstilsynet til at overveje intentionen i bestemmelserne og se det i sammenhæng med det danske aftalelandskab, hvor der typisk tegnes samlede pensionsaftaler med både opsparing og forsikring inden for samme aftale. Dertil opfordres der til, at der igangsættes et arbejde med at revidere regnskabsreglerne, så regnskabsreglerne fremstår mere rimelige over for både selskaber og forsikringstagere og i tråd med øvrige tendenser på regnskabs- og værdiansættelsesområdet fra fx IFRS17 og Solvens II.

Nedenfor redegøres nærmere for de bagvedliggende overvejelser om retvisende regnskaber, beregningsenheder m.v.

Redegørelse

Den Danske Aktuarforening opfatter ændringsforslaget til regnskabsbekendtgørelsen som dels en fjernelse af behovet for *væsentligt omfang* af gennemsnitsrente og markedsrente for at foretage en opdeling af livsforsikringshensættelserne og dels et krav om særskilt måling af det forventede fremtidige overskud på gennemsnitsrente hhv. markedsrente.

Førstnævnte ændring opfattes indført som en nødvendighed for at sikre sidstnævnte ændring og ikke nødvendigvis et isoleret ønske fra Finanstilsynet.

Den Danske Aktuarforening opfatter, at ændringen af regnskabsbekendtgørelsen specifikt er motiveret af situationer, hvor der er forventet fremtidigt overskud på opsparingslementer under markedsrente (forsikringsklasse III) og forventet tab på ikke-forløben del af risikoperioden på risikodækninger under forsikringsklasse I – om end det modsatte ligeledes kan være gældende. Den Danske Aktuarforening vurderer, at problemstillingen principielt altid har eksisteret, men blev aktualiseret i forbindelse med indførelse af fortjenstmargen i hensættelserne i forbindelse med indførelsen af Solvens II og samtidig tilpasning af regnskabsbekendtgørelsen.

Den Danske Aktuarforening vurderer, at såfremt et selskab er påvirket af ændringen til regnskabsbekendtgørelsen, vil det for selskaber, hvor der ikke er positivt forventet fremtidigt overskud på begge forsikringsklasser, betyde en stigning i fortjenstmargen og et tilsvarende fald i egenkapitalen (samt relevante skatteeffekter).

Den Danske Aktuarforening opfatter, at ændringen til regnskabsbekendtgørelse kun vedrører regnskabsreglerne og ikke solvensreglerne og har heller ikke kunnet identificere situationer, hvor ændringen påvirker opgørelsen af kapitalgrundlaget, da fortjenstmargen og egenkapital indgår heri samlet.

Retvisende regnskaber

Det er Den Danske Aktuarforenings holdning, at hovedformålet med regnskaber er at give regnskabslæseren et retvisende indblik i aktiver, forpligtelser og resultater. Dette er i øvrigt formelt implementeret i lovgivningen i kapitel 13 i lov om finansiel virksomhed, hvilket også er hjemlen for Finanstilsynets fastlæggelse af regnskabsbekendtgørelsen.

Som beskrevet ovenfor vedrører ændringsforslagene opgørelsen af fortjenstmargen. Hensættelsesposten fortjenstmargen har den funktion, at fremtidig fortjeneste periodiseres over kontraktperioden og ikke indtægtsføres straks ved første indregning. Hvorvidt en metode for opgørelse og frigivelse af fortjenstmargen er retvisende, bør derfor iagttages ved fastlæggelse af metoden.

Den Danske Aktuarforening anerkender, at IFRS 17 ikke direkte er fortolkningsbidrag for den danske regnskabsbekendtgørelse, men mener dog, at der kan drages inspiration i IASB's arbejde om samme problemstillinger. IASB har arbejdet efter, at tabsgivende aftaler bliver synlige i regnskabet med det samme og ikke opgøres sammen med lønsomme aftaler.

I det tilfælde at et selskab indgår en aftale baseret på én samlet kommerciel beslutning, som både indeholder forventet fremtidig fortjeneste fra opsparingen, og forventet tab på risikodækninger, er det Den Danske Aktuarforenings opfattelse, at typiske danske produkter under IFRS 17 – og i øvrigt også IFRS 4 – vil blive behandlet som en samlet aftale.

Ændringsforslaget til §18 i regnskabsbekendtgørelsen medfører, at i tilfældet med eksempelvis forventet fremtidig fortjeneste fra opsparingen i markedsrente, og forventet tab på risikodækninger i forsikringsklasse I, vil indtjening af fortjenesten blive fordelt over kontraktperioden, mens tabet på risikodækningerne indregnes straks. Dermed fås en ujævn indtjening fra samme kontrakt, hvilket har været det modsatte af IASB's målsætning med IFRS 17 om en jævn resultatdannelse over kontraktperioden.

Den Danske Aktuarforening er ikke overbevist om, at tidlig indregning af tabsgivende kontraktdele, og udskydelse af indtjening fra en anden kontrakt del, giver et mere retvisende billede af indgåelse af en sådan kontrakt baseret på én samlet kommerciel beslutning.

Den Danske Aktuarforening mener dog samtidig også, at forskellige kontrakter som resultat af forskellige kommercielle beslutninger ikke bør kunne opgøres samlet, men at kommercielle beslutninger, der giver anledning til tab, synliggøres for regnskabslæseren ved at tabet indregnes med det samme, og ikke kan indgå i fortjeneste fra andre lønsomme kontrakter og periodiseres over kontraktperioden.

I relation til den nuværende regnskabsbekendtgørelse – og ændringsforslaget – kan denne problemstilling med manglende synlighed af tabsgivende kontrakter være gældende indenfor de enkelte forsikringsklasser. Som beskrevet i det følgende afsnit er dette relateret til fraværet af en definition af beregningsenhed i regnskabsbekendtgørelsen. Den Danske Aktuarforening vil gerne indgå i dialog med Finanstilsynet om den bredere og grundlæggende problemstilling med at synliggøre tabsgivende kommercielle beslutninger.

Den Danske Aktuarforening er bekendt med direktiv om forsikringssekskabers årsregnskaber og kravet deri om særskilt opførelse af forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikring, hvor investeringsrisikoen bæres af forsikringstagerne, men ser ikke som naturlig konsekvens deraf, at også fortjenstmargen skal opføres særskilt for gennemsnitsrente og markedsrente.

Den Danske Aktuarforening anerkender, at det, af andre årsager end at sikre retvisende regnskaber, kan være relevant at dekomponere eksempelvis fortjenstmargen i dele hidrørende fra delelementer under en enkelt kontrakt. Sådanne delelementer kunne eksempelvis være dækninger, grundlagselementer, forsikringsklasser, fødselsårge eller lignende. Den Danske Aktuarforening opfordrer til, at sådanne andre hensyn i relevant omfang imødekommes gennem noteoplysninger eller andre former for rapportering.

Beregningsenhed

Den Danske Aktuarforening bemærker, at problemstillingen kun opstår, da der i regnskabsbekendtgørelsen ikke er specificeret en beregningsenhed (unit of account) for opgørelse af forsikringsforpligtelser. Ændringsforslaget til regnskabsbekendtgørelsen introducerer to beregningsenheder for opgørelse af fortjenstmargen for livsforsikring; gennemsnitsrente og markedsrente.

I forlængelse af foregående afsnit bemærkes, at den sædvanlige beregningsenhed i de internationale regnskabsstandarder er kontrakter som en udelelig enhed (med konkrete undtagelser, som ikke vurderes relevante her). Finanstilsynet vælger i stedet en opdeling baseret på traditionel dæknings-/produktterminologi.

I relation til nedenstående afsnit giver de to beregningsenheder anledning til en vis grad af uens behandling afhængigt af kombinationen af typen af risikodækning og typen af opsparingsdækning. Den Danske Aktuarforening har ikke kunnet vurdere, om introduktionen af konkrete beregningsenheder for fortjenstmargen kan give anledning til utilsigtede fortolkningsmuligheder for øvrige balance- eller resultatposter.

Produktsammensætning og level playing field

Den Danske Aktuarforening opfatter, at Finanstilsynet har som formål, at det er den samlede opgørelse af opsparingsdækninger (eksempelvis livrenter) og risikodækninger (eksempelvis tab af erhvervsevne), der ikke kan fortsætte. Det bemærkes i den sammenhæng, at der er mange relevante kombinationsmuligheder med eksempelvis opsparings- og invalidedækninger blandt de forskellige forsikringsklasser, hvor der her oplystes fem forskellige slags kombinationer:

Forsikringsklasse	Selskab 1	Selskab 2	Selskab 3	Selskab 4	Selskab 5
Invalidedækning	I	I	SUL	SUL	III *)
Opsparingsdækning	I	III	I	III	III

*) Den Danske Aktuarforening har ikke vurderet, om der rent faktisk indenfor reglerne kan etableres et invalideprodukt under forsikringsklasse III, men det er medtaget illustrativt i tabellen

De opdelinger, der er foreslået i § 18 (samt i den vejledende udtalelse om SUL, der også er i høring) vil medføre en øget forsikringsmæssig hensættelse i selskab 2, 3 og 4, da der her ikke længere kan foretages en samlet opgørelse på tværs af kontrakterne. Selskab 1 og 5 vil ikke blive påvirket, da dækningerne ligger indenfor samme forsikringsklasse.

Den Danske Aktuarforening bemærker i denne sammenhæng, at ændringsforslaget ikke påvirker selskaber, der tegner hele kontrakten på forsikringsklasse I. Der vil således fortsat kunne ske opgørelse af den samlede kontrakt uden mulighed for at aflæse lønsomheden på fx invalidedækninger og opsparingsdækninger særskilt. Den Danske Aktuarforening vurderer, at ændringsforslaget risikerer at hindre level playing field mellem (eksempelvis) på den ene side

1. selskaber, der på en samlet kontrakt tegner både invalidedækning og opsparingsdækning i klasse I

og på den anden side

2. selskaber, der på en samlet kontrakt tegner invalidedækning i klasse I og opsparingsdækning i klasse III,

da selskab 1 vil være underlagt et andet rapporteringskrav end selskab 2 med den potentielle konsekvens, at selskab 2 får en anden egenkapital og fortjenstmargen end selskab 1, alene fordi opsparingsdækningen er tegnet i klasse III og ikke i klasse I.

Tilsvarende gælder det for andre typer af risikodækninger eller kontraktdele i øvrigt, at hvis de ikke har sammenfaldende forsikringsklasser, vil ændringsforslaget og den vejledende udtalelse føre til, at de ikke kan måles samlet, og dermed til højere forsikringsmæssige hensættelser hvis de har forskellige fortegn på de forventede fremtidige resultater.

Den Danske Aktuarforeningen opfordrer Finanstilsynet til at være opmærksom på, at forslagene betyder, at produktkombinationer med grundlæggende ens virkemåde risikerer at blive behandlet forskelligt i forskellige selskaber afhængigt af, hvordan enkelte produktdele er klassificeret.

Om begrebet modregning

Der er i regnskabsregler generelt forbud imod modregning, da det kan skjule aktiver eller forpligtelser for regnskabslæseren. Dette er sammen med konkrete undtagelser implementeret i § 188, stk. 1, nr. 8 i lov om finansiel virksomhed og § 45a i regnskabsbekendtgørelsen.

Det er Den Danske Aktuarforenings opfattelse, at den nuværende praksis ikke er hjemlet i § 45a, men at den i stedet er hjemlet i en samlet måling af kontrakten og at *måling* af hensættelserne for de indgåede kontrakter har forrang for opdelingen i *præsentation* i regnskabet.

Den Danske Aktuarforening opfordrer Finanstilsynet til ikke at beskrive den nuværende praksis som *modregning*.

Konkrete forslag

Den Danske Aktuarforening vil hovedsageligt opfordre til, at Finanstilsynet vurderer, om ændringsforslaget samlet set gør regnskaberne mere retvisende, samt om regelændringen understøtter level playing field.

Forslaget til § 18, stk. 1 beskriver, at fortjenstmargen skal *opdeles* og at opdelingen skal ske efter hvordan de *relaterer sig*. I høringsbrevet fremgår, at formålet er, at forventet fremtidig fortjeneste på forsikringsklasse III ikke kan *dække* tab på forsikringsklasse I. Den Danske Aktuarforening vurderer, at formuleringerne i § 18 ikke er tilstrækkeligt præcise. Eksempelvis kunne det godt fortolkes som dækkende for den nuværende praksis, hvor der sker en samlet måling af forpligtelserne, som efterfølgende opdeles og præsenteres i henhold til skemakravene.

Det er Den Danske Aktuarforenings opfattelse, at Finanstilsynet ønsker en separat opgørelse fuldstændig isoleret i forhold til eventuelle andre kontraktdele i andre forsikringsklasser eller SUL.

For at imødekomme denne problematik kunne § 18, stk. 1 eksempelvis affattes:

§ 18. Hvis virksomheden har udstedt både gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter, opdeles post 12, Livsforsikringshensættelser, og post 13, Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter, hver især i henholdsvis poster vedrørende gennemsnitsrenteprodukter og poster vedrørende markedsrenteprodukter. Post 12 og 13 skal indeholde de beløb, der relaterer sig til de to produkttyper, og beløbene skal opgøres som var de to produkttyper tegnet som separate forsikringskontrakter.

Øvrige kommentarer

Flere steder i den gældende regnskabsbekendtgørelse – og i ændringsforslaget – anvendes betegnelsen ”gennemsnitsrente”. Den Danske Aktuarforening er opmærksom på, at det er defineret i bilag 1, nr. 45. Den Danske Aktuarforening bemærker dog også, at ”gennemsnitsrente” i daglig tale ikke har helt samme betydning. Dels falder ældre produkter som gruppelev og visse nyere, et-årige risikodækninger ind under definitionen, og dels er gennemsnitsrente ikke altid den anvendte betegnelse for moderne produkter med garantier. Finanstilsynet opfordres derfor til ved passende lejlighed at genoverveje betegnelserne.

Om høringsvaret

Høringsvaret er forberedt af Den Danske Aktuarforenings Regnskabs-, Risiko- & Produktudvalg. Giver ovenstående anledning til bemærkninger eller spørgsmål, er I velkomne til at kontakte udvalgets formand, Kristian Buchardt, via telefon, 29 255 855, eller via e-mail, kristian@buchardt.net.

Med venlig hilsen

Lars Sommer Hansen
Formand for Den Danske Aktuarforening
formand@aktuarforeningen.dk